

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Mateřská škola, Brno, nám. Svornosti 8

Nám. Svornosti 8, 616 00 Brno

Identifikátor zařízení: 600 107 868

Zřizovatel: Město Brno - Městská část Žabovřesky, Horova 28, 616 00 Brno

Školský úřad Brno, Křížová 22, 603 00 Brno

Termín konání komplexní inspekce: 20. a 21. března 2000

Čj.	121 089/2000-11066
Signatura	Kl2at101

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Pětiletá mateřská škola je umístěna v účelové budově uprostřed sídliště. Jedna třída je zřízena jako speciální pro děti s vadami řeči, ostatní třídy se dělí na starší a mladší, podle věku zařazených dětí.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Vzdělávací program školy se řídí převážně publikací autorek E. Opravilové a V. Gebhartové „Jaro, léto, podzim, zima“ (Portál 1998). Plány jsou zpracovány většinou pro řízené činnosti na dobu jednoho týdne, popř. dvou. Zahrnují vždy obecnější cíle dlouhodobějšího charakteru, které se vztahují k určitému tématu. Dále jsou rozpracovány do dílčích úkolů podle výchovných složek, často převzatých z „Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy“ z roku 1983. Naplánované téma sice obsahovalo všechny složky vzdělávací činnosti, rovnoměrně rozvržené, ale mnohdy bez postižení přirozených logických souvislostí. Dílčí cíle se pak staly pouhým souborem úkolů vnitřně málo propojených pro naplnění daného tématu. Při plánování spontánních činností učitelky z větší části vycházely ze zájmů dětí a posilování koncepčních záměrů školy. Cíle činností většinou odpovídaly jejich obsahu.

Plánování vzdělávací činnosti pro řízené aktivity měly dobrou úroveň, pro spontánní velmi dobrou.

Podmínky vzdělávací činnosti

Materiálně technické vybavení mateřské školy je na velmi dobré úrovni.

Všechny třídy MŠ jsou prostorné, vhodně a účelně vybavené. Promyšleným uspořádáním hraček a nábytku jsou pro děti vytvořeny hrací koutky a běžně mají k dispozici dostatek pomůcek pro tělovýchovné a hudební činnosti. Dětská i učitelská knihovna je dobře vybavena a průběžně aktualizována. Veškeré zařízení a vybavení tříd je pořizováno účelně v souladu s potřebami dětí předškolního věku. Celkové prostředí školy je podnětné, bezpečné a jeho estetická úroveň je velmi dobrá. Čistota, hygiena, pořádek, světelné a tepelné podmínky školy jsou také na velmi dobré úrovni. Budovu mateřské školy obklopuje prostorná, celoročně využívaná školní zahrada. Vybavená je standardně kovovými průlezkami a pískovišti. Pro sezónní činnosti mají děti k dispozici menší bazén.

Z hlediska personálního obsazení má škola velmi dobré podmínky pro naplňování koncepčních záměrů. Všechny učitelky s výjimkou jedné (pouze odborně způsobilá) mají odbornou a pedagogickou způsobilost. Ředitelka školy absolvovala úplné vysokoškolské studium pedagogiky předškolního věku (v současné době studuje rozšiřující studium speciální pedagogiky), učitelka zabezpečující logopedickou péči magisterské studium speciální pedagogiky a jedna další učitelka ukončila bakalářské studium speciální pedagogiky.

Činnosti dětí v mateřské škole probíhaly podle stanoveného režimu dne, který převážně respektuje psychohygienické zásady. Počty dětí ve třídách odpovídají hygienickým a organizačním podmínkám. Intervaly mezi podáváním jídla jsou optimální. Pitný režim ve všech třídách děti využívají přirozeným způsobem. Pro pohybové aktivity dětí škola poskytuje dostatek prostoru. Při organizaci pobytu venku však někdy dochází k jeho zkracování. Stejně

tak není důsledně dodržována individuální potřeba spánku a odpočinku dětí. V rámci dopoledních aktivit mírně převládají řízené činnosti nad spontánními.

Materiálně technické a personální podmínky školy jsou velmi dobré, psychohygienické podmínky jsou dobré. Celkové podmínky pro vzdělávací činnost mají velmi dobrou úroveň a umožňují naplňovat její koncepční záměry.

Spontánní činnosti

Spontánním činnostem škola vymezuje značný časový prostor. Jejich organizace spočívala v bohaté nabídce aktivit předem připravených učitelkou. Především starší děti o ně projevovaly velký zájem a hrály si se zaujetím. Někdy však v důsledku velkého množství nabízených činností docházelo k mírnému narušení her dětí. V jedné třídě mladších dětí častěji aktivita spočívala spíše na učitelce a děti se jí pasivně přizpůsobovaly, samostatně hru příliš nerozvíjely. Spontánní činnosti pak měly převážně podobu řízené hry. V druhé, polodenní, naopak učitelka vynikajícím způsobem podporovala fantazii, tvořivost dětí a jejich seberealizaci. V průběhu herních aktivit byl všem dětem poskytován dostatečný prostor pro pohyb, pro individuální i skupinovou činnost. Mohly ji dokončit podle svého tempa, včetně přesnídávky a zapojit se volně do nabízených aktivit. Organizace činností a přechod mezi nimi byly pružné a nenásilné. Vedly k přirozené kázni.

K činnostem byly děti aktivizovány nejen promyšlenou a zajímavou nabídkou ze strany učitelek, ale i jejich vhodným přístupem a motivací. Většina z nich do činností dětí vstupovala velmi citlivě a kladením problémových otázek, které děti musely samy vyřešit, je rozvíjela a obohacovala. Podporovaly tím jejich samostatné rozhodování a sebedůvěru. Dětem sice poskytovaly zpětnou vazbu, ale ne promyšleně a důsledně. U mladších dětí se častěji objevovala spíše vnější motivace a vedení jejich her. Ty se pak projevovaly do značné míry závisle a nejistě. Dobře však většina učitelek dokázala využít vzniklých situací ve třídě pro rozvoj tvořivosti dětí.

Učitelky vytvářely pozitivní komunikační prostředí. Zejména starší děti ho přirozeně využívaly. Jejich spontaneita, otevřenost a samostatnost byla učitelkami podporována. Vztah mezi nimi a dětmi byl založen na partnerství a důvěře a projevoval se pěknou atmosférou ve třídách.

Učitelky, zejména ve starších třídách, spontánní činnosti velmi dobře organizovaly. Volené metody a formy práce měly převážně velmi dobrou úroveň, stejně jako interakce a komunikace mezi dětmi i s dospělými. Motivace a hodnocení dětí byly dobré.

Řízené činnosti

Vzdělávací řízené činnosti byly realizovány rovnoměrně. Jejich organizace probíhala v průběhu dne nenásilně převážně po skupinách a spočívala spíše v nabídce než povinnosti se jí účastnit. Učební příležitosti byly navozovány přirozeně, včetně využití hraček a pomůcek. Práce jednotlivých tříd měla rozdílnou úroveň, která byla dána celkovou promyšleností práce i věkovým složením tříd. V některých třídách učitelky nabízely značné množství aktivit a inklinovaly k uplatňování tradičních metod a prostředků v rámci jedné výchovné složky. Více přebíraly aktivitu na sebe na úkor sebeuplatnění dětí a zaměřovaly se na racionální složku poznání. V jiných třídách vedly zvolené metody k aktivnímu učení, rozvoji představivosti a seberealizaci dětí. K nim patřila zejména třída s polodenním provozem, ve které výchovně vzdělávací práci učitelka vedla vynikajícím způsobem. Péče o děti s problémy v oblasti komunikačních schopností je ve speciální třídě organizována dobře. Na kvalitně prováděnou

individuální práci navazuje skupinová logopedická péče. Její organizace, délka i množství úkolů nadměrně děti zatěžovaly a svoji funkci tak plnila jen částečně. Učitelky věnují pozornost přirozenému rozvoji pohybu. Podporují samostatnost dětí při vytváření návyků hygieny a sebeobsluhy, nejsou však příliš důsledné při jejich upevňování. To se projevilo i v utváření kulturně společenských návyků při stravování, které zejména u nejstarších dětí neodpovídaly zcela jejich věku.

O řízené činnosti učitelky vzbuzovaly zájem přirozeně a přiměřeně. Jen ve výjimečných případech byla motivace nezřetelná a dětský zájem o ně střídavě poklesával. Vhodně při nich navazovaly na předcházející zkušenosti dětí, v kontextu s realitou. Jejich projevy hodnotily povzbuzujícím způsobem, ponejvíce konkrétně. Chování většiny dětí bylo převážně autonomní. Jen mladší děti někdy v situacích, kdy se měly samostatně rozhodovat projevovaly bezradnost.

Komunikace a interakce většiny učitelek byla vyvážená a partnerská. Poskytovaly dětem prostor pro samostatné vyjadřování. Respektovaly jejich projevy a rozvíjely nápady. Jednosměrná verbální komunikace se objevovala ojediněle, zejména při práci s mladšími dětmi. Jejich aktivní slovní zásoba pak byla málo rozvíjena. Vztahy mezi dětmi i s dospělými byly velmi pěkné.

Řízené činnosti ve třídách měly rozdílnou úroveň, která byla dána celkovou promyšleností práce i věkovým složením tříd. Jejich organizace, metody, formy stejně jako motivace a zejména hodnocení měly dobrou úroveň. Komunikace a interakce byla velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Kvalita vzdělávací činnosti se i při srovnatelně velmi dobrých podmínkách a plánování spontánních činností (plánování řízených činností bylo hodnoceno jako dobré) ve sledovaných třídách lišila. Bylo to způsobeno především rozdílným přístupem učitelek k organizaci činností i různou motivací a hodnocením dětí. Řízené činnosti měly dobrou úroveň, spontánní činnosti, které jsou hlavní činností dětí předškolního věku byly velmi dobré.

Celkově je kvalita vzdělávací činnosti hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy dlouhodobě zohledňuje současné trendy předškolní výchovy. Především její teoretická východiska poukazují na osobnostně orientovaný model předškolní výchovy, jež míní MŠ uplatňovat. Většina pedagogického sboru se s ním ztotožňuje. K naznačení postupných kroků naplňování dané koncepce však chybí střednědobé cíle. Naopak roční plán obsahuje velké množství krátkodobých úkolů, jež se stávají nepřehlednými. V zásadě ale navazují na koncepci školy a postihují její podstatu.

Koncepční plánování má velmi dobrou úroveň.

Organizování

Organizaci života a chodu školy ředitelka písemně nově zpracovala v souvislosti s přechodem školy na právní subjektivitu. Jasně a přehledně zpracované řády a další dokumenty vymezují kromě organizačních pokynů také postavení pracovníků školy a zákonných zástupců dítěte. Nevyváženě jsou stanovena práva a povinnosti partnerů. Zatímco rodičům a dětem jsou deklarována pouze práva bez povinností, u pracovníků školy povinnosti výrazně převažují nad právy. Jako méně promyšlená se projevila v průběhu dne v některých třídách organizace při odchodu na pobyt venku, při zabezpečování odpoledního odpočinku a vydávání obědů v jednotlivých třídách. Realizace postupných svačin naopak velmi dobře přispívá k nerušenému průběhu dopoledních činností. Informační systém ve vztahu k zaměstnancům i rodičům funguje dobře. O svých dětech i činnosti školy jsou rodiče informováni na zahajovací společné schůzce a při setkáních v průběhu roku. Setkání a akce pro děti škola spoluorganizuje s registrovaným sdružením rodičů. Pro zlepšení vzájemných vztahů škola využívá i další formy - anketu, přednášky odborníků apod.. V poradenské péči rodičům se škola zaměřuje na oblast péče o děti s komunikačními problémy formou zřízené poradny a na problémy související se školní zralostí. V péči o děti spolupracuje s odbornými poradenskými pracovišti a zprostředkovává kontakt i rodičům.

Mateřská škola organizuje pro děti kurzy plavání, bruslení a v jedné třídě učitelka seznamuje děti se základy anglického jazyka. Na rozdíl od plavání, nepatří bruslení k aktivitám, u kterých je žádoucí aby byly organizovány předškolním zařízením, zejména pokud MŠ nespolečně spolupracuje s odborným lékařem. Na veřejnosti se škola prezentuje vystoupeními na akcích pořádaných městem Brno (vánoce, festival Mateřinka), články v místním zpravodaji a občasnými školními výstavami výtvarných prací dětí.

Povinnou dokumentaci školy ředitelka vede v souladu § 45 b zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Drobné nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti.

Úroveň organizování je dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy dobře reaguje na nové trendy v předškolní výchově. Svým příkladem v sebevzdělávání (studium speciální pedagogiky na FF MU Brno, zapojováním do vzdělávacích akcí) k němu vede a motivuje i ostatní. Pro další vzdělávání vytváří velmi dobré podmínky nejen umožňováním účasti na vzdělávacích akcích o které mají pracovnice školy velký zájem, ale i zajišťováním vhodné odborné literatury. Má jasnou představu, ve kterých oblastech je vzhledem k záměrům školy vzdělávání potřebné, nedaří se jí však vždy (i z důvodu nedostatečné nabídky center) ji plně realizovat. Ředitelka se snaží o vzájemnou spolupráci na pracovišti. Ve svých přístupech však spoléhá převážně sama na sebe, čímž částečně tlumí aktivitu některých pracovníků.

Pro hodnocení pracovníků školy ředitelka vytvořila soubor kritérií, která využívá k jejich motivaci i jako podklad pro diferencované odměňování kvality práce.

Úroveň vedení a hodnocení pracovníků mateřské školy je velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní a hospitační činnost ředitelka plánuje, průběžně realizuje a její výsledky využívá pro odborné a metodické vedení pedagogických pracovníků. Cíle jednotlivých hospitací jsou však stanoveny obecně a ne vždy se vztahují k naplňování koncepčního záměru školy. Záznamy z hospitací mají převážně popisný charakter. Účinné vyhodnocování hospitační činnosti ředitelce ztěžuje značná četnost úkolů, které si stanovila v rámci jedné hospitace. Závěry hospitací jsou vždy s učitelkami projednány a analyzovány. Naplňování stanoveného doporučení ředitelka průběžně sleduje. Zpětná vazba je funkční.

Kontrolní činnost ředitelky má dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je hodnoceno celkově jako dobré. Kvalita plánování a motivování pracovníků pro plnění záměrů školy byly velmi dobré. V oblasti organizování se projevovala menší promyšlenost, která vedla k narušování plynulosti průběhu dne a uspokojování některých přirozených potřeb dětí. V kontrolní činnosti se v důsledku příliš velkého množství úkolů v rámci jedné hospitace dostatečně nedaří účinné hodnocení kvality práce s dětmi a určité rezervy jsou i ve sledování naplňování záměru stanoveného školou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace ve smyslu § 45 b zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- návrh koncepce MŠ
- pracovní plán MŠ na rok 1999/2000
- výroční zpráva o činnosti za školní rok 1998/99
- dokumentace speciální třídy
- záznamy o dětech
- zápisy z hospitací a kontrolní činnosti
- program činností v průběhu dne v jednotlivých třídách
- plány pro vzdělávací činnost v jednotlivých třídách
- organizační řád a řád školy
- Vnitřní platový předpis
- souhlas ŠÚ se zřízením speciální třídy a vyjádření zřizovatele
- metodické materiály „Specifické vývojové poruchy učení a jejich kompenzace v MŠ“ a „Zimní sezónní činnosti - klouzání a bruslení“
- Smlouva o spolupráci a odborné pomoci při výuce cizích jazyků
- podkladová inspekční dokumentace MŠ
- dotazníky pro rodiče
- hospitační záznamy

ZÁVĚR

Ze zjištěných skutečností vyplývá, že mateřská škola ve svých záměrech zohledňuje současné trendy v předškolní výchově a snaží se pro její plnění vytvářet optimální podmínky. Jejich naplňování se však vždy nedaří, což je zapříčiněno zejména menší promyšleností v organizování, která souvisí i se zvýšenými nároky na práci ředitelky při přechodu školy na právní subjektivitu, příliš velkým soustředěním na další aktivity školy, které její činnost zviditelňují a menší účinností ve vyhodnocování kvality výchovně vzdělávací práce. Směřování mateřské školy je však promyšlené a z práce většiny učitelek je zřejmá snaha o jeho naplňování i když na rozdílné úrovni. Tyto skutečnosti pak vytvářejí dobrý základ pro další zkvalitňování výchovně vzdělávací práce.

Na základě zjištění ČŠI i přes některé nedostatky činnost školy celkově hodnotí jako velmi dobrou.

Mateřská škola je právní subjekt, přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu vzhledem k stanovenému programu výchovně vzdělávací práce využila efektivně a v souladu s účelem přidělení.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Hana Sedláčková	H. Sedláčková, v.r.
Členové týmu	PaedDr. Eliška Vencálková	E. Vencálková, v.r.
	Mgr. Hana Tesaříková	H. Tesaříková, v.r.

V Blansku dne 27. dubna 2000

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ...27. 4. 2000.....

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení	Podpis
Mgr. Danuše Komárková	D. Komárková, v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Brno	22.5. 2000	121 108/2000-11066
Zřizovatel město Brno	22. 5. 2000	121 109/2000-11066

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány.